

dette Forhold, har ændret det derhen, at der kan fyldes i ogsaa om Helligdagene, og da dette er gjort af Hensyn til, at der kan komme flere Helligdage efter hinanden, har jeg ment at kunne gaa ud fra, at Meningen med Bestemmelsen var, at der skulde være noget i Automaten til enhver Tid, naar man kommer og vil bruge den, og det kan sikkert meget godt oppnaas, uden at man behøver at fylde i hele Dagen.

Blandt de Udtalelser, der fremkom til Fordel for at give et almindeligt Paa-bud om at indrette Siddepladser i Butikkerne, har navnlig den, der kom fra det ærede 4de Medlem for 3die Kreds (Lange), overrasket mig mest, thi det ærede Medlem sagde, at det kunde han godt gaa med til, for Siddepladserne var der allerede, og den højtærede Minister har jo allerede erkendt, at i alle gode Forretninger har man vistnok allerede Siddepladser. Men hvis det er Tilfældet, at man har dem allerede, synes det mig dog ganske mærkeligt at paabyde dem ved Lov. Og at det skulde være nødvendigt at paabyde dem, for at vedkommende, der har Stole, ogsaa kunde bruge dem, kan jeg heller ikke erkende. Jeg tror ikke saa ringe om de store og gode Forretninger, der har anskaffet Stole, at Personalet ikke mener at kunne bruge dem, før det fraoven faar en Tilkendegivelse af, at det er der ikke noget ondt i. Et æret Medlem har meddelt mig, at i hans unge Dage — han var ude fra Landet — var det almindelig Skik, at Pigerne stod op og spiste; jeg ved ikke, hvad Grunden var, om det var den, at de jævnlig skulde ud at hente mere Mad eller andet, men det var almindelig Skik paa hans Egn. Det er en Skik, man er kommet bort fra for længe siden, og jeg tror, at naar man vil lade Sagen gaa sin gode Gang og lade de gode Forretninger føre an, kommer det af sig selv, at man i Butikkerne bruger de Siddepladser, som er nødvendige. Det offentlige behøver ikke at blande sig deri.

Den højtærede Minister sagde noget om, at jeg regnede med visse fremtrædende fortræffelige Egenskaber hos Menneskene, de skulde være vise og gode og ædle, og jeg ved ikke, en hel Del flere Tillægsord brugte den højtærede Minister — han sagde ogsaa noget om, at de skulde være lige saa gode som jeg; det har jeg nu ikke regnet med, jeg har slet ikke regnet med min egen Godhed i det Stykke —, men det er de ikke, siger han, og der-

for skal man tage sig af dem, man maa sørge for, at Individet ikke benytter sin Frihed til at lægge andre i Baand. Ja, dersom den højtærede Minister vil løse den Opgave at sørge for, at Individet i enhver Henseende opfører sig rigtigt overfor dem, det har med at gøre, faar han et meget stort Arbejde, og saa vil det Lovarbejde, vi her begynder paa, nødvendigt kræve meget vidtgaende Konsekvenser. Jeg er enig med den højtærede Minister i, at det bør være saa godt, som det kan være, og at man ikke skal lægge unyttige Baand paa sine Medmennesker, at man skal behandle dem godt o. s. v., men jeg kan ikke erkende, at det kan være Statens Opgave gennem Lovforanstaltninger at sørge for, at alt dette sker, for det er en ganske umulig Opgave, medmindre vi til sidst kommer til det Ideal, at der kun er to Slags Mennesker, af hvilke den ene er Numre og den anden Forretningsførere, naturligvis af forskellig Grad. Det er et Ideal, jeg ikke ønsker at stræbe henimod. I denne Lov er der i den Retning gjort Skridt, som der ikke er gjort før, det har allerede det ærede Medlem for 9de Kreds (Stilling) gjort opmærksom paa. I den store Fabriklov, vi har, der omhandler saa mange Mennesker og saa mange Forhold, er der ikke et Tilfælde, hvor man prøver paa at blande sig i Forholdet mellem voksne Mennesker. Her derimod begynder man med de voksne Mennesker i dette enkelte Tilfælde, og saa maa Konsekvensen føre videre. Nu nævnedes jeg før Forholdene ude paa Landet, og saa siger den ærede Minister, at disse Forhold paakræver ikke i den Grad som Forholdene i Byerne, at man skal gribe ind. Ja, det kan der jo være forskellige Meninger om. Det kan være, at Arbejdstiden der paa sine Steder er meget længere end i Butikkerne, og det skulde slet ikke undre mig, om der ogsaa ude fra Landet kunde komme Fordringer i den Retning. Men vi behøver jo ikke en Gang at gaa til Landet. Vi kan tage en Klasse som den store Tjenestepige-klasse i Byerne. Tror man, at Tjenestepigerne i Byerne har bedre Vilkaar end Betjeningen i Butikkerne? Jeg antager det ikke. Eller, at de har større Frihed? Det maa jo være et af de næste Punkter, hvor man saa tager fat paa at ordne Forholdene. Det er en meget vanskelig og vidtløftig Sag, og der er i det hele taget mange Ting, man kommer til at tage fat paa, hvis man vil gaa videre med Konsekvenserne af dette Lovforslag.